

የኢየሱስ ክርስቶስ ራጅይ - ቁጥር ሁለት

የቃል ኪዳን ስሞች

Jeff Pippenger

2023-08-10

በመጀመሪያ ላይ አንዳንድ መሠረታዊ የማጣቀሻ ነጥቦችን ለማቅረብ በመሞከር በቀደሙት ጽሑፎች ውስጥ ብዙ ነገሮችን አካትቻለሁ። ከዚህ በኋላ አሁን በተያዘው ርዕስ ላይ ይበልጥ የተተኮረ ለመሆን እሞክራለሁ። ስለ ትዕግሥታችሁ አመሰግናለሁ።

ከመጀመሪያው ጀምሮ እግዚአብሔር እርሱ ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ ያለንን ማስተዋል ለማሳደግ ሲሠራ ቆይቷል። በዚያ ሥራ ውስጥ ሰዎች ከእርሱ ስለ ተገለጠው ነገር እንዲረዱ ለመርዳት በርካታ ዘዴዎችን ተጠቅሟል፤ ከእነዚህም ዘዴዎች አንዱ “ስሞችን” መጠቀሙ ነው። ይህም በቅዱሳን መጻሕፍት ለእግዚአብሔር የተሰጡትን ብዙ ስሞች እንዲሁም ለተመረጡት ወኪሎች የተሰጡትን ስሞች ያካትታል። እርሱ የክፉም ሆነ የባህ ወኪሎችን ይመርጣል።

እርሱ ደግሞ የተመረጡትን የቃል ኪዳንን ሕዝብ የዘመናት አስተዳደራዊ ለውጦች በመጠቀም፣ በታሪክ ሂደት ውስጥ ስለ ባሕርይ ያለውን ግንዛቤ በደረጃ በደረጃ አጎልብቶአል። ስለዚህ፣ የቃል ኪዳን ዘመናት አስተዳደራዊ ለውጦች ታሪኮች በተለያዩ መንገዶች ደግሞ የባሕርይና የማንነቱን እውነት መጎልበት ይናገራሉ።

የራጅይ መጽሐፍ ምዕራፍ አንድን ለሚቀጥሉት ምዕራፎች መግቢያና ቁልፍ እንደሆነ ብንቀርብው፣ በዚህ የመጀመሪያው ምዕራፍ ውስጥ በቀሪው መጽሐፍ ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩ አንዳንድ እውነቶችን እናገኛለን። ከእነዚህ እውነቶች አንዱ ከኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት ጋር የተያያዘ ነው። ይህም እርሱ አልፋና አሜጋ መሆኑ ብቻ አይደለም። በራጅይ ምዕራፍ አንድ አንድ እውነት ከተቀመጠ፣ ያ እውነት ለመጨረሻው ትውልድ የመፈተኛ የአሁን እውነት መሆኑ የተረጋገጠ ነው። ይህም የመጨረሻው ትውልድ ጴጥሮስ “የተመረጠ ትውልድ” ብሎ የለየው ነው።

ክርስቶስ መጀመሪያውን ከመጨረሻው ጋር የሚለይበት መሆኑ እስካሁን ስንመረምረው ከቆየው የክርስቶስ ባሕርይ መገለጫዎች አንዱ ነው። ክርስቶስ ከብዙዎች ጋር ቃል ኪዳንን ለአንድ ሳምንት ያጸናበት ጊዜ፣ ከቃል በቃል እስራኤል ወደ መንፈሳዊ እስራኤል የተደረገ የቃል ኪዳን ዘመናዊ ሥርዓት ለውጥን ይወክላል። በቅዱሳን መጻሕፍት የተለዩት የዘመናዊ ሥርዓት ለውጦች፣ ሁሉም ስለ ክርስቶስ ባሕርይና ማንነት ዕውቀት መጨመር የሚናገሩት፣ አብራም፣ ይስሐቅ፣ ያዕቆብ፣ ዮሴፍ፣ ሙሴ፣ ክርስቶስ፣ ዊልያም ሚሊር እና መቶ አርባ አራት ሺህ ናቸው። በዚያ መስመር ላይ ከላይ የተነበበ ሌላ የዘመናዊ ሥርዓት ለውጦች መስመር አለ፤ ይህም በራጅይ ሁለትና ሦስት በተገለጹት ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት የተመሰሉትን ሰባት የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ዘመናት ይለያል፤ ነገር ግን ወደ እነዚህ አሁን አንገባም። ከአዳምና ሔዋን ጋርም የዘመናዊ ሥርዓት ለውጥ ነበረ፤ ይህም ከውድቀታቸው በፊትና ከውድቀታቸው በኋላ በሚለው ተወክሎ ነበር፤ እንዲሁም በኖኅ ዘመን ከውኃ ጥፋት በፊት ወደ ከውኃ ጥፋት በኋላ የተደረገ የዘመናት ሥርዓት ለውጥ መኖሩ ግልጽ ነው። እነዚህ መስመሮች ሁሉ እኛ እየተመለከትነው ላለው ብርሃን አስተዋጽኦ ያደርጋሉ፤ ነገር ግን አሁን ትኩረታችን በተመረጠው ሕዝብ ላይ ነው።

ክርስቶስ በቃል ኪዳን ሳምንት መጀመሪያ አገልግሎቱን ሲጀምር ተጠመቀ።

ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያውኑ ከውኃው ውጣ፤ እነሆም፡ ሰማያት ተከፈቱለት፡
የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድ በእርሱም ላይ ሲያርፍ አየ፤ እነሆም ከሰማይ የመጣ
ድምፅ፡ “ይህ የምወደው ልጄ ነው፡ እርሱን በመልካም ወድጄዎለሁ” አለ። ማቴዎስ 3፡16፣ 17።

ኢየሱስ ከውኃው ውጥቶ በዚህ መንገድ የቃል ኪዳንን ሳምንት ሲጀምር፤ ከእግዚአብሔር የወጡት በጣም
የመጀመሪያ ቃላት፤ አብ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያወጀበት መግለጫ ነበር። “የመጀመሪያ
መጠቀስ ሕግ”ን ካስተዋልን፤ ያ እውነታ ኃይለኛ ነው፤ ካልተረዳነው ግን፤ እንዲያ ያህል አይደለም።

በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ። ምድርም ቅርጽ የሌላትና ባዶ ነበረች፤ ጨለማም
በጥልቁ ፊት ላይ ነበረ። የእግዚአብሔርም መንፈስ በውኃዎች ፊት ላይ ይንቀሳቀስ ነበር። ዘፍጥረት 1፡1,
2።

እንደ በዘፍጥረት መጽሐፍ፤ በቅብዓቱ ሥነ-ሥርዓት ውስጥ ሦስቱ የመለኮት አካላት ተለይተው ተገልጠዋል።

እውነቱ ይህ ነበር፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ፤ የዳዊት ልጅና የሰው ልጅ መሆኑ በቀጣዮቹ ሦስት ዓመት
ተኩል ውስጥ ጸሐፍትንና ፈሪሳውያንን ዘወትር ያናውጥ ነበር። ኢየሱስ በጥምቀቱ ጊዜ በትንቢታዊ ሁኔታ
ከ“ኢየሱስ” ወደ “ኢየሱስ ክርስቶስ” ተለወጠ። ኢየሱስ በተጠመቀ ጊዜ “ክርስቶስ” ሆነ፤ ይህም “የተቀባ”
ማለት ሲሆን በዕብራይስጥ “መሲሕ” የሚለው ቃል ነው። እናም በእርግጥ ዕብራውያን መሲሕን ይጠባበቁ
ነበር፤ እርሱም የዳዊት ልጅ እንደሚሆን ያውቁ ነበር። የምድር ታሪክ ከሁሉ ይበልጥ ቅዱስ የሆኑትን ሦስት
ዓመት ተኩል ለመጀመር “በተቀባ” ጊዜ፤ መንፈስ ቅዱስ ሲወርድ አየ፤ አባቱም ሲናገር ሰማ።

ስለ እርሱና ስለ ሥራው የተነገረው መልእክት፤ “እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ነበር” የሚል በነበረበት፤ እጅግ
ጥልቅ የሆነ የቅብዓት ሥርዓት ነበር። ለአይሁድ ይበልጥ የሚያስደነግጥ የነበረውም፤ እርሱ የእግዚአብሔር
ልጅ መሆኑ ብቻ ሳይሆን፤ እንደ እግዚአብሔር ልጅ ራሱን በመግለጽ — በእውነት እግዚአብሔር መሆኑን
መናገሩ ነበር። አይሁድ እንዲህ ያለውን እጅግ ስድብ የሆነ ነገር መሆኑን ተረድተው ሊቀበሉት አልቻሉም!
ለአይሁድ ያለው ውጥረት፤ የአብርሃም ውጥረት ነው—ምክንያቱም አብርሃም የአይሁድ አባት፤ የቃል
ኪዳንም አባት ነበር፤ እንዲሁም በቃል ኪዳን ውሎች ለመኖር የሚያስፈልገው እምነት ምልክት ነበር።

አብርሃም ከእግዚአብሔር ጋር ወደ ቃል ኪዳናዊ ግንኙነት ለመግባት አስፈላጊ የሆነውን እምነት የሚያሳይ
ምሳሌው፤ እምነትህ መፈተን እንዳለበት ያስፈልጋል። የአብርሃም ፈተና፤ እምነቱ እውነተኛ እንደሆነ ወይስ
ግምት እንደነበረ የሚያረጋግጥ፤ የቀድሞውን የእግዚአብሔር ቃል የሚቃረን የሚመስል ቢሆንም እንኳ
የእግዚአብሔርን ቃል ይከተል እንደሆነ በማሳየት ላይ የተመሠረተ ነበር። አብርሃም የሰው መሥዋዕት ግድያ
እንደሆነ ያውቅ ነበር፤ እንዲሁም ይህ በዚያን ጊዜ በመካከላቸው ይኖር የነበረባቸው አሕዛብ የጣዖት አምልኮ
ልማዶችን እንደሚወክል ያውቅ ነበር። ጻፎችና ፈሪሳውያንም ከቃል ኪዳናቸው ታሪክ መጀመሪያ ጀምሮ
እግዚአብሔር አንድ ብቻ አምላክ መሆኑን ያውቁ ነበር፤ እንዲሁም ኢየሱስ ራሱን ሁለተኛ አምላክ እንደሆነ
እየገለጸ መሆኑን ያውቁ ነበር። በመጨረሻው ፈተናቸው እየተፈተኑ ነበር።

ስማ፤ እስራኤል ሆይ፤ እግዚአብሔር አምላካችን አንድ እግዚአብሔር ነው። ዘዳግም 6፡4።

ቀደም ባለውን እንቅስቃሴ ሙሴ በመዝገብበት ታሪክ ውስጥ፤ እግዚአብሔር ከዚያ ጊዜ ጀምሮ የሚታወቀው
በ“ይሖዳ” ስም መሆኑን አስቀድሞ ለሙሴ ነግሮት ነበር። ከእንግዲህ ወዲህ እርሱ ብቻ የጌታ አምላክ ሁሉን
ቻይ ብቻ ሳይሆን፤ ከዚያ ጊዜ ጀምሮ በ“ይሖዳ” ስም ይታወቅ ዘንድ ነበር። በስሞቹ የተወከለውን የባህርዩን
ግንዛቤ እየበለጠ በሚገልጥበት በዚያው ታሪክ ውስጥ፤ ለጥንታዊ እስራኤል ደግሞ እግዚአብሔር አንድ
አምላክ መሆኑን ጥብቅ አድርጎ እያሳወቀ ነው። እንግዲህ በክርስቶስ ዘመን የነበሩት አይሁድ ምን ሊያስቡ
ነበር?

በኋላ፣ አገልግሎቱ ወደ ኢየሩሳሌም የድል መግቢያው ከፍተኛ ጫፍ ሲደርስ፣ አይሁድ ኢየሱስ ሕፃናት ምስጋናውን እንዲዘምሩለት እየፈቀደ መሆኑን እንደገና በእጅጉ ተደነቁ።

በፊትም የሚሄዱት ብዙ ሕዝብ፣ በኋላም የሚከተሉት፣ እንዲህ እያሉ ጮኹ፤ ሆሣዕና ለዳዊት ልጅ፤ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው፤ ሆሣዕና በአርያም። ማቴዎስ 21፡9።

ፈሪሳውያንን እብድ ያደረገው የዚያ መዝሙር ቃል፣ ኢየሱስን እንደ ዳዊት ልጅ መለዩና ደግሞ የዳዊት ልጅ የጌታ ስም መሆኑን መግለጹ ነበር። በአገልግሎቱ መጀመሪያ፣ በክብራማው ግብዣ ጊዜ፣ እና በእርግጥ በመስቀሉ ላይ፣ ክርክሩ ስለ ኢየሱስ ስም የተነሣ ብጥብጥን ያካትታል።

የአይሁድ ሊቃነ ካህናትም ለጲላጦስ፣ “እርሱ፣ ‘እኔ የአይሁድ ንጉሥ ነኝ’ አለ እንጂ፣ ‘የአይሁድ ንጉሥ’ ብለህ አትጻፍ” አሉት። ዮሐንስ 19፡21።

እርግጥ ነው፣ ጲላጦስ ጽሑፉን “እኔ ነኝ፣ የአይሁድ ንጉሥ” ብሎ ለመለወጥ በመሠረታዊ ሁኔታ ትክክል በሆነ መልኩ ሊያደርገው ይችል ነበር፤ ምክንያቱም “እኔ ነኝ” የሚለው ኢየሱስ ስለ ራሱ ደጋግሞ ያቀረበው ስም ነበርና። እርግጥ ነው፣ እንዲህ ያለውን የተሳሳተ አመክንዮ በመጠቀም የእግዚአብሔርን ቃል ለመለወጥ፣ በተለይም የመስቀሉ ታሪክ ሲሆን፣ ሰዎች ፈጽሞ አያደርጉም ነበር፤ አይደለምን? ኢየሱስ “የአይሁድ ንጉሥ” ነበር፣ ነገር ግን እርሱ ደግሞ “እኔ ነኝ” ነበር፤ ስለዚህ “እኔ ነኝ፣ የአይሁድ ንጉሥ” የሚለው ንግግር በአንድ መልኩ ትክክል ነው፣ ነገር ግን ይህ ዋናው ነጥብ አይደለም።

ከመጀመሪያው ጀምሮ በመካከሉም ሁሉ እስከ መጨረሻውም ድረስ በዚያ ሶስት ዓመት ተኩል ዘመን ስሙ የማይቃወም ነጥብ ነበር። ስለ ቃል ኪዳን የስምዎች መስመር ሊገባ የሚገባ ብዙ ነገር አለ፤ ነገር ግን እዚህ እኔ ላሳይ የምፈልገው፣ በአይሁድ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ ላይ ከክርስቶስ ስም ጋር የተያያዘ መናወጥ እንደነበረ ነው። እርሱ እንደ ዳዊት ልጅ መሲሕ ለመሆን የሚያበቁትን ማስረጃዎች ይዞ ነበር፤ እንደ እግዚአብሔር ልጅ (ማለትም እርሱ ደግሞ አምላክ መሆኑ በሚጠቅምበት ትርጉም) እና እንደ ሰው ልጅ ሆኖ ኢየሱስ ለተመረጠው ሕዝብ እጅግ ታላቅ ፈተና አቀረበ። ሙሴ በቃል ኪዳናቸው ታሪክ መጀመሪያ ላይ እግዚአብሔር አንድ አምላክ መሆኑን እጅግ በግልጽ ሁኔታ ሲናገር ሳለ፣ ይህ ሰው እንዴት አምላክ ነኝ ብሎ ሊናገር እና ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ሊል ይችላል?

ነገር ግን ክርስቶስ በሰዎች መካከል መመላለሱ ያለው ዓላማ ይህ ነበር። እግዚአብሔር በእርሱ ውስጥ ሆኖ ሰዎችን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበር፤ ይህንም ያደርግ የነበረው ሰዎች ኢየሱስን እንዲያዩ በመፍቀድ ነበር፤ እርሱም በግልጽና በቀጥታ፣ “እኔን ያዩ አብን አይቶአል” ብሎ አስተምሮ ነበር። ይህ ታሪክ ቃል በቃል እስራኤል እንደ እግዚአብሔር የተመረጠ ሕዝብ የነበረውን ዘመን መጨረሻ ይወክላል፤ በመጀመሪያውም ላይ እግዚአብሔር ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ የተመለከተ ክርክር ነበር።

ፈርዖንም እንዲህ አለ፡- እስራኤልን እለቅ ዘንድ ድምፁን እንድታዘዝ እግዚአብሔር ማነው?
እግዚአብሔርን አላውቀውም፣ እስራኤልንም አልለቅም። ዘፀአት 5፡2።

ፈርዖን በእግዚአብሔር እውቀት ላይ የሚቆም የእምነት-አልባ ድፍረት ምልክትን ብቻ ሳይሆን፣ እንዲሁም ስለ አብርሃም አምላክ ያለውን የግብፃውያን ግንዛቤ ደግሞ ይገልጻል። ጌታም በግብፅ ያደረጋቸው ድንቅ ሥራዎች የእርሱ ማንነት ለሰው ዘር እንዲታወቅ እንደነበረ ደጋግሞ ተናግሮአል። እግዚአብሔር የመረጠው ሕዝብ እንደ ሆነ የትክክለኛው እስራኤል የመጀመሪያ ታሪክ ፍጻሜውን ያመለክታል።

በሁለቱም ታሪኮች ውስጥ እግዚአብሔር ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ የማያስተውል እጥረት አለ፤ ይህም ከተለያዩ ስምዎች ጋር የተያያዘ ነው። ነገር ግን ለእኛ ከሁሉ ይበልጥ አስፈላጊ የሆነው፣ በእስራኤል እንደ ምርጥ ሕዝብ ዘመን መጨረሻ ያለው የክርስቶስ ታሪክ፣ አይሁድ መሲሐቸውን መቀበል ላይ የተሰናከሉበት ዋና

ምክንያት፣ በቃል ኪዳናቸው ታሪክ መጀመሪያ ላይ ያለው የእግዚአብሔር ቃል እርሱ አንድ አምላክ መሆኑን እንደገለጸ ስለሚያውቁ መሆኑን ያሳያል። እንዴት ያለ አስቸጋሪ ሁኔታ!

ከዚያም በኋላ ምንም ጥያቄ እንኳ ሊጠይቁት አልደፈሩም። እርሱም እንዲህ አላቸው፤ ክርስቶስ የዳዊት ልጅ ነው ብለው እንዴት ይላሉ? ዳዊት ራሱ በመዝሙራት መጽሐፍ፤ ጌታ ለጌታ፦ ጠላቶችህን የእግርህ መረገጫ እስከማድረግ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለ ይላል። እንግዲህ ዳዊት ጌታ ብሎ ይጠራዋል፤ እንዴት እንግዲያ ልጁ ይሆናል? ሉቃስ 20፡40-44።

ይህ ለአይሁድ የመጨረሻው የጥያቄና መልስ ዘመን ነው፤ ምክንያቱም ከዚያ ግንኙነት በኋላ፣ “እንደ ገናም ምንም ጥያቄ ሊጠይቁት አልደፈሩም።” እርሱ ለጠፋው ቤት በአገልግሎቱ ውስጥ የመጨረሻውን ጥያቄ አሁን አስመልሶ ነበር (በትንቢታዊ ትርጉም ሁልጊዜ የጠፋ ቤት አለ)፤ ከዚያም ስለ ስሙ እንደ “የዳዊት ልጅ” እና ስለዚህም እንደ መሲሕ የሆነ ጉዳይ ያነሳል። በሙሉ በእነዚያ ሦስት ዓመት ተኩል ውስጥ ክርክሩ ባህርይንና ፍጥረቱን የሚወክሉ ልዩ ልዩ ስሞቹን ያካትታል። ስሙ በመጀመሪያ፣ በጥምቀቱ ጊዜ ይነሳል፤ ከዚያም ከጠፋው ቤት ጋር ባደረገው የመጨረሻ ግንኙነት፣ በድል ግቢያውና በመስቀል ላይ፣ እንዲሁም በወንጌላት ውስጥ ባሉ ሌሎች ክፍሎች ውስጥም ይነሳል።

ፈረሳውያን እርሱ ለጸሐፊው ጥያቄ ሲመልስ በዙሪያው ተሰብስበው ነበር። ከዚያም ወደ እነርሱ ተመልሶ እንዲህ ብሎ ጥያቄ አቀረበላቸው፦ “ስለ ክርስቶስ ምን ታስባላችሁ? የማን ልጅ ነው?” ይህ ጥያቄ ስለ መሲሕ ያላቸውን እምነት ለመፈተን የተዘጋጀ ነበር፤ እርሱን ብቻ እንደ ሰው ይመለከቱት እንደነበር ወይስ እንደ እግዚአብሔር ልጅ እንደሚያምኑበት ለማሳየት ነበር። በአንድ ድምፅ፣ “የዳዊት ልጅ” ብለው መለሱ። ይህ ትንቢት ለመሲሕ የሰጠችው ማዕረግ ነበር። ኢየሱስ በኃያላን ተአምራቶቹ መለኮቱን በገለጠ ጊዜ፣ የታመሙትን በፈወሰና ሙታንን ባስነሣ ጊዜ፣ ሕዝቡ በመካከላቸው፣ “ይህ የዳዊት ልጅ አይደለምን?” እያሉ ይጠያየቁ ነበር። ሲሮፌንጭም ሴት፣ ዓይነ ስውሩ በርጤሜዎስ፣ እና ሌሎች ብዙዎችም፣ “ጌታ ሆይ፣ አንተ የዳዊት ልጅ፣ ማረኝ” እያሉ ለእርዳታ ወደ እርሱ ጮኹ። ማቴዎስ 15፡22። ወደ ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜም፣ “ሆሣዕና ለዳዊት ልጅ፤ በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው” በሚለው የደስታ ጩኸት ተቀበለው። ማቴዎስ 21፡9። በቤተ መቅደስ ያሉት ትንንሽ ሕፃናትም በዚያ ቀን ይህን የደስታ ምስጋና አስተጋቡ። ነገር ግን ኢየሱስን “የዳዊት ልጅ” ብለው የጠሩት ብዙዎች መለኮቱን አላወቁም ነበር። የዳዊት ልጅ ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አልተረዱም ነበር።

ክርስቶስ የዳዊት ልጅ ነው ለሚለው ንግግር ምላሽ ሲሰጥ ኢየሱስ፣ “እንግዲህ ዳዊት በመንፈስ [ከእግዚአብሔር የሆነ የመነሣሣት መንፈስ]፣ ‘ጌታ ለጌታ፣ ጠላቶችህን የእግርህ መረገጫ እስኪደርግ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ’ ሲል እንዴት ጌታ ብሎ ይጠራዋል? እንግዲህ ዳዊት ጌታ ብሎ የሚጠራው ከሆነ፣ እንዴት ልጁ ይሆናል?” አለ። “ማንምም አንዲት ቃል እንኳ ሊመልስለት አልቻለም፤ ከዚያም ቀን ጀምሮ ዳግመኛ ጥያቄ ሊጠይቀው የደፈረ ማንም አልነበረም።” የዘመናት ምኞት፣ 609።

መሲሕ ሆኖ መቀበሩና ለማዳን ወደ መጣባቸው ሰዎች ጋር ያደረገው የመጨረሻ ግንኙነት ስለ መለኮቱ፣ ስሞቹ የሚያመለክቱት ምሳሌያዊ ትርጉም፣ እና እርግጥ የመጀመሪያ መጥቀስ ሕግ ላይ ነበረ። ኢየሱስ ቀጥተኛ ሥራውን ለአይሁድ በመጨረስ፣ ስለ መንፈሳዊው ዳዊት ለማስተማር የቃል በቃል ዳዊትን ታሪክ ይጠቀማል። ጌታ ለጌታ ከእርሱ ጋር በዙፋን ላይ እንዲቀመጥ ሲነግረው ዳዊት ለምን አስተያየት ይሰጣል? ምክንያቱም ንጉሥ ዳዊት በመጀመሪያ ላይ በመጨረሻ ያለውን መንፈሳዊ ንጉሥ ዳዊት ይወክላል። የጠፋቸውን ቤት በተመለከተ ኢየሱስ የሰጠውን የመጨረሻ ንግግር በትክክል ለመረዳት የሚቻለው የመጀመሪያ መጥቀስን ሕግ መተግበር ከተቻለ ብቻ ነው፤ ይህም ሕጉን ካላወቃችሁ ሊደረግ አይችልም።

ለጠፋው ቤት የሰጠው የመጨረሻ መግለጫ እንዲገባ የ“መጀመሪያ መጠቀስ” ሕግ መረዳትን ይጠይቅ ነበር። ኢየሱስ እውነቱን በመጨረሻ መግለጫው ለጠፋው ቤት ለማቅረብ ዳዊትንና የዳዊትን ልጅ ተጠቀመ። ከሁሉም በኋላ እነርሱ የዳዊት ቤት ነበሩና። ስለዚህ ኢየሱስ አባቱን (ዳዊትን) ወስዶ ወደ (የዳዊት ልጅ)

አዘረው፤ እንዲሁም ልጁን (የዳዊትን) ወስዶ ወደ አባቱ (ዳዊት) አዘረው። ነቢዩ ኤልያስ መልእክት በ“ዘመኑ ፍጻሜ” እንደሚያደርገው ተነብዮ እንዳለ፣ አባቱን ወደ ልጁ አዘረ። ይህ ለጥንታዊቱ ትክክለኛ እስራኤል የሰጠው የመጨረሻ መልእክቱ ነበር፤ እርሱም በ“መጀመሪያ መጠቀስ” ሕግ ላይ የተመሠረተ ስለነበር የኤልያስ መልእክት ነበር። ስለዚህ የ“መጀመሪያ መጠቀስ” ሕግ ራሱ ላይ ተመሥርቶ የኢየሱስን መልእክት የኤልያስ መልእክት እንደሆነ ደግሞ ያረጋግጣል። የ“መጀመሪያ መጠቀስ” ሕግ የሚጠይቀው፣ የዮሐንስ መጥምቅ የኤልያስ መልእክት ለጠፋው የእስራኤል ቤት የተሰጠው የመጨረሻ የማስጠንቀቂያ መልእክት መጀመሪያው ከነበረ፣ እንግዲያስ ለእነርሱ የተሰጠው የመጨረሻ መልእክት ደግሞ የኤልያስ መልእክት መሆን እንዳለበት ነው። እንዲሁም ነበር...

ይህ ሁሉ ተብሎ ከተነገረ በኋላ፣ አሁን በመጀመሪያ መጠቀስ ሕግ—አልፋና አሜጋ—ላይ የተመሠረተ አንድ ነጥብ ከዚህ ሁሉ እወስዳለሁ። በጥንታዊቷ እስራኤል መጀመሪያ ላይ እግዚአብሔር ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ በሚመለከተው አስተዋውቅ ላይ አንድ ክርክር ነበረ፤ ይህም በጥንታዊቷ እስራኤል ፍጻሜ ላይ ያለውን ያውኑ ክርክር ያመለክት ነበር። በጥንታዊቷ እስራኤል ፍጻሜ ላይ፣ የክርስቶስ ሥራ ከጠፋቸው የእስራኤል ቤት ጋር እግዚአብሔር ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ ማስተማርን ያካትት ነበር። በፍጻሜው ታሪክ ውስጥ በመጀመሪያ ላይ ተመሥርቶ የተቋቋመ መጀመሪያዊ እውነት መሠረት ያደረገ በክርስቶስ ላይ የተነሣ ተቃውሞ ነበረ። ዘመናዊቷ መንፈሳዊ እስራኤል በታሪክዋ ውስጥ እነዚህን ተመሳሳይ ትንቢታዊ ባህርያት ትይዛለች።

በአድቪንቲዥም መጀመሪያ ዘመን፣ ታሪክ ጸሐፊዎች እንደሚያሳውቁን፣ ሚሊራውያን በዋነኝነት ከሁለት የክርስቲያን ድርጅቶች የተቀናበሩ ነበሩ፤ ከሜቶዲስት እና ከክርስቲያን ኮኔክሽን። የሜቶዲዥም ዋና እምነቶች በትክክለኛው የክርስቲያን የኑሮ ዘይቤ መኖር ላይ የተመሠረቱ ነበሩ። እነርሱ “ዘዴው” ነበራቸው። የክርስቲያን ኮኔክሽን ዋና እምነት ደግሞ ለካቶሊክ የሥላሴ ትምህርት ተቃውሞ ነበር ብሎ ማጠቃለል ይቻላል።

እስከ አሁን ድረስ ያደረግሁት ምርምር እንደሚያሳየው፣ በተግባር የሚለር ተከታዮች መሪነት ሁሉ ያ የክርስቲያን ኮኔክሽን ትምህርት ይዞ ነበር። ከሰባተኛው ቀን አድቪንቲስት የተሰኙት እንቅስቃሴ (SDARM) ብዙ ቅርንጫፎች አሁንም ድረስ በመጀመሪያው የሚለራውያን “ፀረ-ሥላሴነት” ግንዛቤ ላይ ጸንተው ይኖራሉ እና ያስፋፉታል። የአቅኚዎችን ግንዛቤ ለሚጠብቁ ሰዎች ያለ ችግር (እና በአሁኑ ጊዜ የክርክር ምንጭ) ነበር እና ሁልጊዜም ይሆናል፤ እነርሱ የሚይዙትንና የሚያስፋፉትን የይክትሪን አቋም እህት ዋይት በቀጥታ የምትቃወምባቸውን ብዙና የተለያዩ ክፍሎች በተመለከተ እንዴት ምላሽ ሊሰጡ ነው?

“እንዲህ እንድል መመሪያ ተሰጥቶኛል፤ የላቀ ሳይንሳዊ ሐሳቦችን የሚፈልጉ ሰዎች የሚያቀርቧቸው አመለካከቶች የሚታሙኑ አይደሉም። እንደሚከተሉት ያሉ መግለጫዎች ይቀርባሉ፤ ‘አብ እንደማይታይ ብርሃን ነው፤ ወልድ እንደ ተሰወረ ብርሃን ነው፤ መንፈስ በሁሉ ላይ እንደ ተዘረጋ ብርሃን ነው።’ ‘አብ እንደ ጤዛ፣ የማይታይ ትነት ነው፤ ወልድ እንደ ጤዛ በውብ ቅርጽ የተሰበሰበ ነው፤ መንፈስ ወደ ሕይወት መቀመጫ እንደ ወረደ ጤዛ ነው።’ ሌላ መግለጫ፤ ‘አብ እንደ የማይታይ ትነት ነው፤ ወልድ እንደ ጥቁር ደመና ነው፤ መንፈስ ወርዶ በማደስ ኃይል እንደሚሠራ ዝናብ ነው።”

“እነዚህ ሁሉ መናፍሳዊ ውክልናዎች ባይነት ብቻ ናቸው። ፍጹማን አይደሉም፤ እውነተኛዎችም አይደሉም። ከምድራዊ አምሳል ማንኛውም ጋር ሊነጻጸር የማይችለውን ግርማነት ያደክማሉ እና ያሳንሳሉ። እግዚአብሔር እጆቹ ከሠሩአቸው ነገሮች ጋር ሊነጻጸር አይችልም። እነዚህ በሰው ኃጢአት ምክንያት ከእግዚአብሔር እርግማን በታች የሚሠቃዩ ተራ ምድራዊ ነገሮች ብቻ ናቸው። አብ በምድር ነገሮች ሊገለጽ አይችልም። አብ ሁሉን የመለኮት ሙላት በሥጋ የያዘ ነው፤ ለሚች ዓይንም የማይታይ ነው።”

ልጁ የአምላክነት ሙላት ሁሉ የተገለጠበት ነው። የእግዚአብሔር ቃል እርሱን “የማንነቱ ፍጹም አምሳል” እንደሆነ ይናገራል። “እግዚአብሔር ዓለሙን እንዲሁ ወደአልፎ፣ በእርሱ የሚያምን ሁሉ እንዳይጠፋ ነገር ግን የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው፣ አንድያ ልጁን ሰጠ።” በዚህ የአብ ማንነት ተገልጦአል።

“ክርስቶስ ወደ ሰማይ ከወጣ በኋላ እንደሚልከው የተስፋ ቃል የሰጠው አጽናኝ፣ በመለኮት ሙላት ሁሉ ያለው መንፈስ ነው፤ ክርስቶስን እንደ ግላዊ አዳኝ ለሚቀበሉትና በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ የመለኮታዊ ጸጋ ኃይልን ግልጽ ያደርጋል። ከሰማያዊው ሰስትነት የሆኑ ሦስት ሕያዋን አካላት አሉ፤ እነዚህም ሦስቱ ታላላቅ ኃይላት—አብ፣ ወልድ፣ እና መንፈስ ቅዱስ—በስማቸው፣ ክርስቶስን በሕያው እምነት የሚቀበሉ ይጠመቃሉ፤ እነዚህም ኃይላት በክርስቶስ ውስጥ አዲሱን ሕይወት ለመኖር በሚያደርጉት ጥረት ከሰማይ ታዘዥ ርእሶች ጋር ተባብረው ይሠራሉ።” Special Testimonies, Series B, number 7, 62, 63.

እዚህ ክፍል፣ “አብን፣ ወልድን እና መንፈስን” በ“ምድራዊ ነገሮች” የሚገልጹ “የእነዚያን ስሜቶች” እንደሚያመለክት ያሳያል። ከዚያም፣ “አብ በምድር ነገሮች ሊገለጽ አይችልም” ትላለች። ምንም እንኳ አንዱ እርስ በርሱ የሚቃረን እንደሚመስል ቢሆንም፣ እሷ የምታቀርባቸውን ሁለት ነጥቦች ልብ በሉ። እሷ ከፈለጉ ሦስት አማልክትን እንደሚያስረዳ የአምላክነትን ሐሰተኛ መግለጫ እየጠቆመች ነው። ይህ ስለ አምላክነት የተሰጠ ሐሰተኛ መግለጫ ነው፤ ነገር ግን ያ ሐሰተኛ የአምላክነት ትርጓሜ በአምላክነት ውስጥ ያሉትን አማልክት ቁጥር በትክክል አልያዘም ብለው ሊቈጠር ሲገባው በዚህ ጉዳይ ላይ ምንም አስተያየት አትሰጥም።

እንዲሁም እርሷ የምድር ነገሮች አብን ለመግለጽ ሊያገለግሉ እንደሚችሉ እንደምትናገር ልብ በሉ። በዚያው ንግግር ውስጥ ግን እርሷ ራሷ የምድር ነገሮችን እየተጠቀመች ነው። ልጆችንና እናቶችንና አባቶችንና አክስቶችንና የአጎት ልጆችን ያላቸው የሰው ልጆች ናቸው። እናም ኢየሱስ በአዲስ በተደረገቸው ምድር ላይ ባለው ሰማይ ውስጥ እንደ መላእክት እንሆናለንና ከእንግዲህ ወዲያ ጋብቻ እንደሚኖር ይነግረናል። ወንድ እና ሴት መላእክት የሉም። ሰዎች እርስ በርሳቸው ያላቸውን ግንኙነት የሚገልጹ ቃላት እግዚአብሔር ስለ ራሱ ባሕርይና ጠባይ ሊያስተምረን ተጠቅሞባቸዋል፤ ነገር ግን መንፈሳዊ መገለጥ ሰዎችን ስለ እግዚአብሔር ባሕርይና ጠባይ ለማስተማር የተጠቀመባቸው “የምድር ነገሮች” እንኳ ፍጹማን አይደሉም።

ለእኛ እንዲህ ተነግሮናል፡- “በሰማያዊው ሦስትነት ውስጥ ሦስት ሕያዋን አካላት አሉ” ... “አብ፣ ወልድ፣ እና መንፈስ ቅዱስ።” በእነዚህ ሦስት አካላት ላይ ምድራዊ የመናፍስት አስተሳሰቦችን ማያያዝ ርኩሰት ነው፤ ነገር ግን “የእነዚህን ሦስት ታላላቅ ኃይሎች ስም” ከመጽሐፍ ቅዱሳዊው የአምላክነት ትርጉም ጋር ማያያዝ ርኩሰት አይደለም።

ነቢይቱ እንዲህ ትላለች፤ አምላክነትን የሚያቋቁሙት ሦስቱ ታላላቅ ኃይላት “ስም” አብ፣ ወልድ፣ እና መንፈስ ቅዱስ ነው። እንደ ማንኛውም መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት፣ መስመር በላይ መስመር ተደርጎ ሲሰበሰብ፣ የተሟላው ምስክርነት የተገለጠ እያንዳንዱን የመንገድ ምልክት ሁሉ ማካተት አለበት። የነቢያት ምስክርነቶች ሊጠመሩ ይገባል። ዳንኤል ለክርስቶስ ከሰጣቸው ሌሎች ስሞች መካከል ፓልሞኒ የሚለውን ስም ይሰጠዋል (ሌሎችም ስሞች አሉ፣ ነገር ግን ይህ ለምሳሌ ብቻ ነው)። ዮሐንስ እርሱን አልፋና ኦሜጋ ብሎ ይጠራዋል፣ ሙሴም ይሁዋ ብሎ ይጠራዋል። እንደ ኤሊያ ዋይት አባባል፣ ስሙ አብ፣ ወልድ፣ እና መንፈስ ቅዱስ ነው።

“ሰይጣን ... ከእውነት ለማራቅ ሐሰተኛውን ነገር ያለማቋረጥ ይገፋፋል። የሰይጣን እጅግ የመጨረሻው ማታለያ የእግዚአብሔር መንፈስ ምስክርነትን ፍሬ አልባ ማድረግ ይሆናል። ‘ራእይ በሌለበት ሕዝቡ ይጠፋል’ (ምሳሌ 29:18)። ሰይጣን በብልሃት፣ በተለያዩ መንገዶችና በተለያዩ ወኪሎች አማካይነት፣ የእግዚአብሔር የቀሩት ሕዝብ በእውነተኛው ምስክርነት ላይ ያላቸውን እምነት ለማናወጥ ይሠራል።”

“በምስክርነቶቹ ላይ ሰይጣናዊ የሆነ ጥላቻ ይነሣል። የሰይጣን ሥራ በእነርሱ ላይ የቤተ ክርስቲያናትን እምነት ማናወጥ ይሆናል፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር መንፈስ ማስጠንቀቂያዎችና ተግማጆች እንዲሁም ምክሮች ቢከበሩ፣ ሰይጣን ማታለያዎቹን ለማስገባትና ነፍሳትን በማሳሳቶቹ ለማሰር እንደዚህ ያለ ግልጽ መንገድ ሊኖረው አይችልምና።” Selected Messages, book 1, 48.

ከዚህ ክፍል አንድ አጭር ጎን ማስታወሻ እንሰጣለን። ዮሐንስ ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ኢየሱስ ምስክርነት ወደ ጳጥሞስ ተሰደደለ። ለሦስተኛው መልአክ መልእክት ሁለት የተነጣጠሩ ታዳሚዎች አሉ፤ ከአድቤንቲዝም ውጭ ያሉትና በአድቤንቲዝም ውስጥ ያሉት። ዮሐንስ መጽሐፍ ቅዱስን በመታዘዙ ምክንያት በዓለም ብቻ ሳይሆን የሚሰደድ አድቤንቲስትን ይወክላል፤ ነገር ግን ለትንቢት መንፈስ ጽሑፎች ታዛዥ ስለሆነም ደግሞ ይሰደዳል። በትንቢት መንፈስ ላይ የሚደረገው ማሳደድ ከውጭ ሳይሆን ከውስጥ ነው።

በጥንታዊ እስራኤል መጀመሪያ ዘመን፣ በግብፅ ከአራት መቶ ዓመታት በኋላ፣ የተመረጡ የቃል ኪዳን ሕዝብ ሊሆኑ የነበሩት ሰዎች ሰንበትን ከእንግዲህ አይጠብቁም ነበር። የክርስቶስን ባህርይ ወይም ተፈጥሮ አያውቁም ነበር። በምርኮ ሳሉ ያጠኑና ያስረጉትን ስለ እግዚአብሔር የተሳሳቱ ግንዛቤዎች ይዘው ነበር። አሥሩ መቅሰፍቶች፣ በቀይ ባሕር የተደረገው መዳን፣ ከሰማይ የወረደው መና፤ መቅደሱና ሁሉም ዕቃዎቹ፤ ቅዱሳን ሥነ-ሥርዓቶች፤ አደባባይ፣ ቅድስትና ቅድስተ ቅዱሳን፤ የእግዚአብሔር ሕግ፤ የተከተላቸው ዓለት፤ ከተከተላቸው ዓለት የወጣው ውኃ፣ እንዲሁም በዐምድ ላይ የተሰቀለው እባብ ሁሉ በተመረጡት ሕዝቡ ውስጥ የእግዚአብሔርን እውቀት ለማሳደግ የታሰቡ ነበሩ። ይህ ቀስ በቀስ የሚገነባ ትምህርት ነበር። ያ ቀስ በቀስ የሚገነባ ትምህርት ጸሐፊው “ከእንግዲህ ወዲህ ምንም ሊጠይቁት አልደፈሩም” እስኪባል ድረስ ቀጠለ፤ ከዚያም ከእርሱ ጋር በግልጽ ውይይት ውስጥ የሚኖራቸውን የመጨረሻውን ርእስ ጉዳይ እርሱ ገለጠ፣ እርሱም ስለ ዳዊት ስም እና ክርስቶስ ማን እንደሆነና ምን እንደሆነ የሚመለከት ነበር።

በዘመናዊው መንፈሳዊ እስራኤል መጀመሪያ፣ በመንፈሳዊ ባቢሎን ውስጥ 1260 ዓመታት ከቆዩ በኋላ፣ የተመረጡ የኪዳን ሕዝብ ሊሆኑ የነበሩት ከእንግዲህ ወዲህ ሰንበትን አይጠብቁም ነበር። የክርስቶስን ባሕርይ ወይም ተፈጥሮ አያውቁም ነበር። በምርኮ ሳሉ ያጠናከሩባቸውን ስለ እግዚአብሔር ያሉ የተሳሳቱ አመለካከቶች አጥብቀው ይዘው ነበር። የአድቤንቲዝም ታሪክ፣ ከምልክቶቹ ሁሉ፣ ከክህደቶቹ፣ ከስምምነቶቹ እና ከውስጣዊ ትግሎች ጋር፣ በ1880ዎቹ ውስጥ The Desire of Ages በታተመ ጊዜ ወደ አንድ ወሳኝ ነጥብ ደረሰ። በዚያ መጽሐፍ ገጽ 671 ላይ የተቀመጠው ስለ አምላክነት ያለ ግንዛቤ ከአሥራ ስምንተኛው ክፍለ ዘመን ከመጣው አስተዋይነት እጅግ ርቆ አድጎ ነበር።

የጥንቷ እስራኤል በመጨረሻዋ ያጋጠማት ክርክር፣ ከመጀመሪያ ታሪኳ በተወሰደ አስተዋይነት ላይ የተመሠረተ ስለ አምላክነት ውስን ግንዛቤ የወለደው ነበር። የኢየሱስ ምስክርነት፣ አብ ቢሆን ወይም ወልድ ወይም መንፈስ ቅዱስ፣ ሁሉም “በሥጋ የተገለጠ የአምላክነት ሙላት” ናቸው ይላል (ቈላስይስ 2:9)። የመጽሐፍ ቅዱስ ምስክርነትም፣ “እስራኤል ሆይ፣ ስማ፤ እግዚአብሔር አምላካችን አንድ እግዚአብሔር ነው” ይላል (ዘዳግም 6:4)።

ዘመናዊቷ እስራኤል ስለ አምላክነት የተለያዩ ሐሳቦችን ትይዛለች፣ ከእነርሱም አንዱ ብቻ ትክክል ነው። በዘመናዊቷ እስራኤል መጨረሻ እግዚአብሔር የምሕረት ጊዜ ሳለ የሚቆይበት ወቅት ውስጥ ባሕርይን በመግለጥ ሥራውን ይፈጽማል። ለአይሁድም እንዲሁ አድርጎ ነበር፣ እርሱም ፈጽሞ አይለወጥም። ስለ እግዚአብሔር ተፈጥሮና ባሕርይ ያለን ግንዛቤ በዘላለም ሁሉ እያደገ እንደሚቀጥል የተረጋገጠ ነው፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ስለ ራሱ ሕዝቡን ለማስተማር ያደረገውን ጥረት የሚያሳይ የእውነት ዓላማ ያለው ትንቢታዊ መስመር አለ፤ ያም ታሪክ አሁን ሊያስተምረው የሚሻው ትምህርት ክፍል ነው፣ እናም በዚያ የትምህርት ሂደት ላይ በትንቢታዊው ቃል የተገኘው መረጃ ከምሕረት ጊዜ መዘጋት ጋር የሚመሳሰል የውይይቱን ፍጻሜ ይለያል።

“ክርስቶስ ከመጀመሪያ በፊት ያለ፣ በራሱም የሚኖር የእግዚአብሔር ልጅ ነው... ስለ እርሱ ከመጀመሪያ በፊት መኖሩ ሲናገር፣ ክርስቶስ አእምሮን ወደ ቀን መቁጠሪያ የሌላቸው ዘመናት ይመልሳል። ከዘላለማዊው አምላክ ጋር በቅርብ ጎብኝተው ውስጥ ያልነበረበት ጊዜ እንዳልነበረ ያረጋግጥልናል። በዚያን ጊዜ አይሁድ ድምፁን ይሰሙ የነበሩት እርሱ፣ ከእርሱ ጋር እንደ ተአልሎ ያደገ አንድ ሆኖ ከእግዚአብሔር ጋር ነበር።” Signs of the Times, August 29, 1900.

«እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ነበር፤ ወሰን የሌለውና ሁሉን ቻይ ነበር። ... እርሱ ዘላለማዊና በራሱ የሚኖር ልጅ ነው።»

“የእግዚአብሔር ቃል ክርስቶስ በዚህ ምድር ላይ ሳለ ስለ ሰብአዊነቱ ሲናገር፣ ስለ ቀድሞ መኖሩም ደግሞ በግልጽ ሁኔታ ይናገራል። ቃሉ ከአባቱ ጋር በጎብኝተና በአንድነት ያለ፣ እንደ ዘላለማዊው የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መለኮታዊ ሕላዌ ነበረ። ከዘላለም ጀምሮ የቃል ኪዳን መካከለኛ ነበረ፤ አይሁድም ሆኑ አሕዛብ የሆኑ የምድር አሕዛብ ሁሉ፣ እርሱን ቢቀበሉት፣ በእርሱ ይባረኩ ዘንድ የተመደበው እርሱ ነበረ። ‘ቃሉ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ፣ ቃሉም እግዚአብሔር ነበረ።’ ሰዎችም ሆኑ መላእክት ሳይፈጠሩ በፊት፣ ቃሉ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ፣ እግዚአብሔርም ነበረ።” Review and Herald, April 5, 1906.

በተጠቀሰው ክፍል ውስጥ እርሷ ከዮሐንስ የመጀመሪያዎቹ ቃላት ትጠቅሳለች።

በመጀመሪያ ቃል ነበረ፤ ቃሉም ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ፤ ቃሉም እግዚአብሔር ነበረ። ይህ በመጀመሪያ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ። ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነውም አንድ ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም። ዮሐንስ 1፡1-3።

በመጀመሪያ ቢያንስ ሁለት አማልክት ነበሩ፤ ምክንያቱም ዮሐንስ እንዲህ ብሎአል፡- “ቃሉ እግዚአብሔር ነበረ፣ ከእግዚአብሔርም ጋር ነበረ።” በዘፍጥረት የመጀመሪያ ቁጥር ውስጥ ያለው የዕብራይስጥ ቃል “Elohim” በ“እግዚአብሔር” ተተርጉሟል። ብዙ ጊዜ በእግዚአብሔር ቃል “Elohim” አንድ አምላክን ለመለየት በሰዎቻቸው አወቃቀር ውስጥ ይቀመጣል፤ ነገር ግን ሆኖም የብዙ ቁጥር ነው። ዮሐንስ በዚህ ርዕሰ ጉዳይ ላይ በሰጠው ሁለተኛ ምስክርነት “Elohim” በቁጥሩ ውስጥ አንድ አምላክ እንደሆነ የሚታሰበውን ያስወግዳል። ምስክርነቱ ቢያንስ ሁለት አማልክት እንዳሉ ያረጋግጣል።

የትንቢትን መንፈስ እንደሚጠብቁ የሚናገሩ ፀረ-ሥላሴያንን ይበልጥ የሚያስጨንቃቸው ጉዳይ ግን በመጀመሪያ “የእግዚአብሔር መንፈስ በውኃው ፊት ላይ ይንቀሳቀስ ነበር” የሚለው ነው። በውኃው ላይ የተንቀሳቀሰው “መንፈስ” አብ ነበርን ወይስ ወልድ? ወይስ ሲስተር ዋይት እርሱን እንደምትጠራው የሰማያዊው ሰስትነት ሦስተኛ አካል ነበረ? በዮሐንስ ወንጌል የሚገኙት የመጀመሪያዎቹ ሦስት ቁጥሮች ከዚህ ቃላት ጋር ይከተላሉ።

በእርሱ ሕይወት ነበረች፤ ሕይወትም የሰዎች ብርሃን ነበረች። ብርሃኑም በጨለማ ውስጥ ያበራል፤ ጨለማውም አላስተዋለውም። ዮሐንስ 1፡4፣ 5

የብርሃንና የጨለማ መጠቀስ እንዲህ ከሚል የዘፍጥረት መጀመሪያ ጋር ፍጹም ስምምነት ውስጥ ነው።

እግዚአብሔርም፡- “ብርሃን ይሁን” አለ፤ ብርሃንም ሆነ። እግዚአብሔርም ብርሃኑን መልካም እንደ ሆነ አዩ፤ እግዚአብሔርም ብርሃንን ከጨለማ ለዩ። ዘፍጥረት 1፡3፣ 4።

ከመለኮት ማስተዋወቂያው በኋላ በሚከተለው የፍጥረት ታሪክ ውስጥ ርዕሰ ጉዳዩ የሆነውን ብርሃን የሚመለከቱ እነዚህ ሁለት ተመሳሳይ ምንባቦች ወደ እነርሱ በአጭር ጊዜ እንመለሳለን። በመጀመሪያ በሚነሳው እውነት የሚገለጸው ነገር የመለኮት አቀማመጥ ወይም ባህሪ ነው። ነገር ግን ይህ ምንባብ እስከ ምዕራፍ ሁለት ቁጥር ሦስት ድረስ አይቆምም፤ በዚያም በፍጥረት መደምደሚያ ላይ ያሉት የመጨረሻ

ሦስት ቃላት በአንድነት "እውነት" ተብሎ የሚተረጎመውን ቃል የሚፈጥሩ በሦስቱ የዕብራይስጥ ፊደላት ይጀምራሉ።

የፍጥረት ታሪክ መጀመሪያ መለኮትን ያስተዋውቃል፤ ከዚያም የቃሉን ፈጠራዊ ኃይል ያቀርባል፤ ከዚያም እውነትን፣ የሦስተኛውን መልአክ መልአክት፣ እና በአልፋና አሜጋ የተወከለውን የእግዚአብሔር ስም የሚወክል መለኮታዊ ፊርማ በማቅረብ ክፍሉን ይደመድማል።

በሰባተኛውም ቀን እግዚአብሔር የሠራውን ሥራ ፈጸመ፤ ከሠራውም ሥራ ሁሉ በሰባተኛው ቀን ዐረፈ። እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው፣ ቀደሰውም፤ ምክንያቱም በእርሱ ውስጥ እግዚአብሔር ፈጥሮ ከሠራው ሥራው ሁሉ ዐርፎ ነበርና። ዘፍጥረት 2፣ 2፣ 3።

በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተማሩት የመጀመሪያዎቹ እውነቶች ፍጻሜ የክፍሉ ከፍተኛ ጫፍ ነው። ይህም በ"God," "created" እና "made" በሚሉት ሦስት ቃላት ይያዛል፤ እንዲሁም የክፍሉን መጀመሪያ በማጉላት ላይ ሲሆን፣ በእኩል አስፈላጊነትም የሰባተኛውን ቀን ሰንበት ያጎላል። ሰንበት በእርግጥ የፍጥረት ምልክት እና በእግዚአብሔርና በመረጣቸው ሕዝቦቹ መካከል ያለው ምልክት ነው። "Truth" የሚለው በእነዚያ የፍጥረት የመጨረሻ ሦስት ቃላት እያንዳንዳቸውን በሚጀምሩት ሦስት ፊደላት ይወከላል። ምስክርነቱ የሰንበት እውነት ምንኛ ታላቅና አስፈላጊ እንደሆነ ያጎላል፤ ነገር ግን ከዚያ እንዲሁ ጥልቅ የሆነው ነገር እነዚያ ሦስት ፊደላት ደግሞ የመጀመሪያው፣ የሁለተኛው እና የሦስተኛው መልአክት መልአክቶች ሦስቱን እርምጃዎች መወከላቸው ነው። ስለዚህ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ እጅግ የመጀመሪያው ክፍል ውስጥ ሰንበት፣ እንደ እግዚአብሔር የፈጠራ ኃይል ምልክት፣ በዘመኑ ፍጻሜ የፈተና ጉዳይ እንደሆነ ደግሞ ተለይቶ ይገለጻል። በመጽሐፍ ቅዱስ ያለው የመጨረሻው መጽሐፍ በወንጌሉ ውስጥ ከዮሐንስ ምስክርነት ጋር እንዲጓዝ ሦስተኛ ምስክር ያቀርባል።

ዮሐንስ፣ በእስያ ላሉት ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት፤ ከሆነውና ከነበረው ከሚመጣውም፣ በዙፋኑም ፊት ካሉት ከሰባቱ መናፍስት፣ ከኢየሱስ ክርስቶስም፣ እርሱም ታማኝ ምስክር፣ ከሙታንም በኩር፣ የምድርም ነገሥታት አለቃ ነው፤ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። ለወደደንና ከኃጢአታችን በራሱ ደሙ ላጠበን፣ ለእግዚአብሔርም ለአባቱ ነገሥታትና ካህናት ላደረገን፣ ለእርሱ ክብርና ግዛት ለዘላለም ይሁን፤ አሜን። እነሆ፣ ከደመናት ጋር ይመጣል፤ ዓይንም ሁሉ ያየዋል፣ እርሱንም የወጉት ያይታል፤ በእርሱም ምክንያት የምድር ወገኖች ሁሉ ዋይ ዋይ ይላሉ። አዎን፣ አሜን። እኔ አልፋና አሜጋ ነኝ፣ መጀመሪያና ፍጻሜ፣ ይላል ጌታ፣ ያለውና የነበረው የሚመጣውም፣ ሁሉን ቻይ።

እኔ ዮሐንስ፣ ደግሞ ወንድማችሁና በመከራ፣ በመንግሥትም፣ በኢየሱስ ክርስቶስም ትዕግሥት ተካፋይ የሆንሁ፣ በእግዚአብሔር ቃልና በኢየሱስ ክርስቶስ ምስክርነት ምክንያት ጳጥሞስ ተብላ በምትጠራው ደሴት ላይ ነበርሁ። በጌታ ቀን በመንፈስ ነበርሁ፤ ከኋላም እንደ መለኮት ያለ ታላቅ ድምፅ ሰማሁ፣ እንዲህ ሲል፤ እኔ አልፋና አሜጋ ነኝ፣ ፊተኛውና ኋለኛውም፤ የምታየውንም በመጽሐፍ ጻፍ፣ በእስያም ላሉት ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት ላክ፤ ወደ ኤፌሶን፣ ወደ ሰምርና፣ ወደ ጴርጋሞን፣ ወደ ትያጥሮን፣ ወደ ሰርዴስ፣ ወደ ፊላዴልፍያ፣ ወደ ሎዶቅያም። ራእይ 1፣ 4-11።

የራእይ መጽሐፍ ምዕራፍ አንድ የመጀመሪያዎቹ ሦስት ቁጥሮች የመጨረሻውን የማስጠንቀቂያ መልአክት እና ያ መልአክት ከእግዚአብሔር ወደ ሰው ልጆች እንዴት እንደሚተላለፍ ይገልጻሉ። እንዲሁም ይህ የኢየሱስ ክርስቶስ ራእይ መሆኑን ይናገራሉ፤ በዚህም በራእይ መጽሐፍና በዳንኤል መጽሐፍ መካከል ልዩነት ያመለክታሉ። አንደኛው ትንቢት ነው፤ ሌላው ራእይ ነው።

"በራእይ መጽሐፍ ውስጥ የመጽሐፍ ቅዱስ መጻሕፍት ሁሉ ይገናኛሉ እና መጨረሻቸውንም እዚህ ያገኛሉ። እዚህ የዳንኤል መጽሐፍ ሙላት አለ። አንዱ ትንቢት ነው፤ ሌላው ራእይ ነው። የታተመው መጽሐፍ ራእይ አይደለም፤ ነገር ግን ከዳንኤል ትንቢት ውስጥ ከዘመኑ መጨረሻ ጋር የሚዛመደው ክፍል

ነው። መልአኩም፣ 'አንተ ግን፣ ዳንኤል ሆይ፣ ቃሉን ዝጋ፣ መጽሐፉንም እስከ ፍጻሜው ዘመን ድረስ አትም።' ብሎ አዘዘ። ዳንኤል 12፡4።" የሐዋርያት ሥራ, 585.

በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ሊታወቁና መስመር በመስመር ሊሰበሰቡ የሚገቡ የትንቢት መስመሮች አሉ። እነዚያ ሁሉ የትንቢት መስመሮች በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ይፈጸማሉ፤ ነገር ግን የታተመው መጽሐፍ የራእይ መጽሐፍ አልነበረም፤ እንዲሁም የታተመው በቀላሉ የዳንኤል መጽሐፍ ብቻ አልነበረም፤ ነገር ግን በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ የታተመው "ከዳንኤል ትንቢት ውስጥ ከዘመኑ ፍጻሜ ጋር የሚዛመደው ክፍል" ነበር።

"የመጨረሻ ዘመናት" በአጠቃላይ አመለካከት ሊገባ ይችላል፤ ነገር ግን ይህንን እንደ መነሳሳት የተሞላ ቃላት መረዳት—(እነርሱም እንዲሁ ናቸው)—"የመጨረሻ ዘመናት" የሚለው አገላለጽ ከእርሱ ጋር የተያያዘ ትንቢታዊ ምሳሌነት እንዳለው ደግሞ እንደንመረምር ያስፈልገናል። "የመጨረሻ ዘመናት" ብዙ የድጋፍ መስመሮች ያሉት የትንቢታዊ ታሪክ ልዩ ወቅት ነው። ያንን ታሪክ በቅርብ ጊዜ በሥርዓት ለማቅረብ ተስፋ አደርጋለሁ። በተለይ ከ1798 ጀምሮ እስከ የምሕረት ጊዜ መዘጋት ድረስ ያለው ታሪክ ነው። ይህን ለመለየት አንዱ መንገድ በቃል ቤተ መቅደስ አገልግሎት ውስጥ በፍርድ የሚወክል የዓመቱ አንድ ቀን እንደነበረ መገንዘብ ነው፤ ይኸውም የማስተስረደ ቀን ነበር። ያ ቃል ሥነ-ሥርዓት እህት ዋይት ፀረ-ምሳሌያዊ የማስተስረደ ቀን ብላ የምትጠራውን ነገር ይወክል ነበር። ትንቢታዊው ወይም መንፈሳዊው የማስተስረደ ቀን የምሕረት ጊዜ ውስጥ ያሉትን "የመጨረሻ ዘመናት" ይወክላል፤ የመጨረሻውን ፍርድ ዘመን ይወክላል።

በዳንኤል ውስጥ ታትሞ የነበረው ትንቢት ሁለት ዓይነት ነበር። ሚሊራውያን ያወቁት የፍርድ መከፈትን የሚያውቅ ከመጨረሻው ዘመን ጋር የተያያዘ ትንቢት ነበረ። ያ በዳንኤል ያለው ክፍል በምዕራፍ ስምንትና ዘጠኝ ባለው የዑላይ ወንዝ ራእይ ይወከላል። በዳንኤል ውስጥ ታትሞ የነበረው ሌላው ትንቢት የፍርድ መዘጋትን፣ የአድቪንቲዝምን ፍጻሜ፣ የአሜሪካ አንድ ሀገር ፍጻሜ፣ እና የዓለም ፍጻሜ ያውጃል። ያ ራእይ በሂደቱ ወንዝ ይወከል ነበር።

ዳንኤል ከእግዚአብሔር የተቀበለው ብርሃን በተለይ ለእነዚህ የመጨረሻ ዘመናት ተሰጥቶ ነበር። በኡላይና በሕዳዌል፣ በሺናር ታላላቅ ወንዞች ዳርቻ ያያቸው ራእዮች አሁን በመፈጸም ሂደት ላይ ናቸው፤ እና የተነገሩት ክስተቶች ሁሉ በቅርቡ ወደ ፍጻሜ ይመጣሉ።" ለአገልጋዮች የተሰጡ ምስክርነቶች፣ 112, 113.

የኡላይ ራእይ በ1798 ተፈታ እና የእግዚአብሔርን መቅደስና ሕዝቡን ይመለከታል። የሂደቱ ራእይ ደግሞ በ1989 ተፈታ፤ በዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር አርባ እንደተገለጸውም፣ የቀድሞውን የሶቪየት ኅብረት የሚወክሉ አገሮች በጳጳስነትና በአሜሪካ ተጠርገው ሲወሰዱ፣ ይህ ራእይ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ጠላቶች ይመለከታል። እነዚህ ሁለቱ ራእዮች በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ያሉት ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናትና ሰባቱ ማኅተሞች እንደሚሠሩት ይሠራሉ። አንዱ የቤተ ክርስቲያን ውስጣዊ ታሪክ ሲሆን ሌላው ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ውጭዊ ታሪክ ነው፤ ሁለቱም ሙሉውን ዘመን ይሸፍናሉ እና "በተለይም ለ" "እነዚህ የመጨረሻ ዘመናት" ናቸው።

ነገር ግን የራእይ መጽሐፍ የታተመ መጽሐፍ እንዳልሆነ ቢነገረንም፣ ደግሞ የታተመ መጽሐፍ እንደሆነ ይነገረናል።

"ራእይ የታተመ መጽሐፍ ነው፣ ነገር ግን ደግሞ የተከፈተ መጽሐፍ ነው። ይህ በዚህ ምድር ታሪክ የመጨረሻ ዘመናት ሊፈጸሙ የሚገቡ አስደናቂ ክስተቶችን ይመዘግባል። የዚህ መጽሐፍ ትምህርቶች ግልጽ ናቸው፤ ምሥጢራዊና የማይገቡ አይደሉም። በእርሱ ውስጥ በዳንኤል እንደተያዘው ያለው ያው የትንቢት መስመር እንደገና ተወስዷል። እግዚአብሔር አንዳንድ ትንቢቶችን ደግሞ ደግሞ ተናግሮአል፤ በዚህም ለእነርሱ አስፈላጊ ትኩረት ሊሰጥ እንዳለበት አሳይቶአል። ጌታ ታላቅ አስፈላጊነት የሌላቸውን ነገሮች አይደግምም።" Manuscript Releases, volume 9, 8.

የራዕይ መጽሐፍ የተከፈተው በዳንኤል ውስጥ ያሉት ትንቢቶች ስለ ተከፈቱ ነው፤ በዳንኤል ውስጥ የተከፈቱት የትንቢት መስመሮችም በራዕይ ውስጥ የሚገኙት እነዚያው መስመሮች ናቸው። በራዕይ መጽሐፍ ውስጥ የታተመው ነገር በተለይ በ“ዘመኑ መጨረሻ” ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር የተያያዘ የራዕይ ክፍል ነበር። ሲስተር ኋይት ይህን ንግግር በጻፈችበት ጊዜ “ሰባቱ ነገድጓዶች” በዚያን ጊዜ እንደታተመ ነበር፤ ስለዚህም “የታተመ መጽሐፍ ነው” ብላ ጻፈች። የዳንኤል መጽሐፍም “የታተመ መጽሐፍ ነበር” ብላ በአለፈ ዘመን ተናገረች። ለእርሷ ግን በ1798 ተከፍቶ ነበር።

በእርስዎ የሕይወት ዘመን ስለ ሰባቱ ነገድጓዶች የታተመው ነገር በሰባቱ ነገድጓዶች የተወከሉት የወደፊት ክስተቶች ብቻ አልነበረም፤ ዋናው ግን “ሰባቱ ነገድጓዶች” የአድቪንቲዥም መጀመሪያ ከአድቪንቲዥም ፍጻሜ ጋር እንደሚመሳሰል መወከላቸው ነበር። “ሰባቱ ነገድጓዶች” የኢየሱስ ክርስቶስን ራዕይ ለመረዳት የሚያስፈልገውን እጅግ አስፈላጊ ትንቢታዊ ደንብ እየገለጠ ሳለ፤ በተመሳሳይም እርሱ የሁሉ መጀመሪያና ፍጻሜ እንደሆነ የእግዚአብሔር ባሕርይና ጠባይ አንድ ባሕሪ ይገልጣል። ትንቢት ከእግዚአብሔር ባሕርይና ጠባይ ጋር የተገናኙ እውነቶች ዓላማ ያለው እድገት እንዳላቸው ያመለክታል።

ኢየሱስ “የይሁዳ ነገድ አንበሳ” ተብሎ ሲወከል፤ እውነትን በታሪክ ውስጥ በደረጃ በደረጃና በሥርዓታዊ መንገድ ሲገልጥ የሚፈጽመውን ሥራ ይወክላል። ትንቢታዊውን ቃል ሊገባ በሚገባበት የጊዜ ነጥብ እስኪደርስ ድረስ ያትማል። እውነትን ለትምህርት ዓላማ ያትማልም ይፈታልም። እንደ ፓልሞኒ፣ ኢየሱስ ድንቅ ቈጣሪው፣ ታሪኩን የሚቆጣጠር የዘመን ጌታ ነው። አልፋና አማጋ እንደ መሆኑ፣ ከሌሎች ነገሮችም መካከል፣ የቋንቋ ጌታ ነው። እንደ ይሁዳ ነገድ አንበሳም፣ እውነት ለሰዎች መቼ እንደሚገለጥ የሚቆጣጠር እርሱ ነው።

በራዕይ ምዕራፍ አንድ ውስጥ፣ ከመጀመሪያዎቹ ሦስት ቁጥሮች በኋላ፣ መለኮት እንደ ሦስት የተለዩ አካላት ተገልጦአል።

የሐንስ በእስያ ላሉት ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት፤ ጾጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን።

ከእርሱም ዘንድ ያለው፣ የነበረው፣ ወደ ፊትም የሚመጣው፤

ከዙፋኑም ፊት ያሉት ከሰባቱ መናፍስት፤

ከየሱስ ክርስቶስም፣ እርሱም የታመነ ምስክር፣ ከሙታን በኩር የሆነ፣ የምድርም ነገሥታት አለቃ ነው። ራዕይ 1፣4፣ 5።

የመጽሐፍ ቅዱስ የመጨረሻው መጽሐፍ መግቢያ አብን፣ መንፈስንና ልጁን የሚለይ ሰላምታ ወደ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን በግልጽ ይልካል። የእግዚአብሔር ቃል መጨረሻው መጀመሪያውን እየደገመ ነው፤ ይህንም በማድረግ ስለ መለኮት ትክክለኛ ግንዛቤ አስፈላጊነት አጽንኦት ይሰጣል። ይህንም ለፈላጊነቱ የሚሆኑና መቶ አርባ አራት ሺህን የሚያበጁ ሰዎች ያደርገዋል። እነርሱ በቃል ኪዳን ታሪክ መስመሮች ሁሉ በምሳሌ የተመለከቱት የመጨረሻው የቃል ኪዳን ሕዝብ ናቸው። እነዚያ ምስክሮች ከሌሎች እውነቶች ጋር ተያይዞ፣ እግዚአብሔር ስለ ራሱ ባሕርይና ጠባይ ያለውን እውቀት በትንቢታዊ ታሪክ ውስጥ በቀስ በቀስ ለማሳደግ ሲፈልግ መቆየቱን ያጸናሉ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰው የእግዚአብሔር እውቀት እንደጎደለው የሚያሳይ ከሁሉ የላቀ ምልክት ፈርዖን ነበር፤ እርሱም ግብፅን ይወክል ነበር፣ ግብፅም የአለምን ሙሉ ሁኔታ ስለዚህም የሰው ዘርን ሁሉ የሚወክል ምልክት ናት። የመንገድ ምልክት እግዚአብሔር ስሙን ሊያሳውቅ ይፈልግ በነበረበት የቃል በቃል እስራኤል መጀመሪያ ላይ ሂደቱን ይጀምራል። በቃል በቃል እስራኤል ፍጻሜ ላይ ስለ እግዚአብሔር ስም የነበረው ተጋድሎ እንደገና ተደግሟል። በቃል በቃል እስራኤል ፍጻሜ ላይ ኢየሱስ ከአይሁድ ጋር ያደረገውን ግንኙነት

የዳዊትን ታሪክ በመለየት እና “የመጀመሪያ መጠቀስ ሕግ” በመጠቀም ስለ አይሁድ ላኦቻቸው ዕውቀት የመጨረሻውን መግለጫ እንዲወክል ምልክት አድርጎታል። እርሱ የሚናገረውን ሊያስተውሉ አልቻሉም፤ ምክንያቱም የአልፋና አሜጋ ሕግን አያውቁም ነበር፤ በፊታቸውም ቆሞ ያለውን አልፋና አሜጋ አያውቁትም ነበር።

በመንፈሳዊ እስራኤል መጀመሪያ ላይ፣ በሙሴ ታሪክ ውስጥ በምሳሌ የተገለጠው ክርክር ተመሳሳይ መልኩ ይታያል። አድቪንቲዥም “በመጨረሻዎቹ ቀናት” ታሪክ ውስጥ ሲጓዝ፣ እንደ ጥንታዊቱ እስራኤል ሁሉ፣ ስለ አልፋና አሜጋ የበለጠ ለማስተዋል ብዙ እድሎች ተሰጥተዋል። በክርስቶስ ዘመን እንደነበረው ሁሉ፣ በአድቪንቲዥም መጨረሻ ላይ ከዚያ በኋላ ምንም ጥያቄ የማይጠየቅበት አንድ ወቅት ይደርሳል።

ወደ ራእይ ምዕራፍ አንድ ያለው ክፍል በምንመለስበት ጊዜ፣ ጸጋና ሰላም ካለው፣ ከነበረው፣ ከሚመጣውም ከእርሱ፣ እንዲሁም ከሰባቱ መናፍቆች፣ እንዲሁም ከኢየሱስ እንደሚላኩ እናያለን። መለኮት እንደ ኢየሱስ፣ እንደ ሰባቱ መናፍቆች፣ እና እንደ እርሱ ሆኖ ተወክሏል፤ እርሱም ያለው፣ የነበረው፣ የሚመጣውም ነው፤ በዚህም እነዚህ እንደ “ያለው፣ የነበረው፣ የሚመጣውም” የተገለጹትን ባሕርያት የሚያኖረው አብ መሆኑን እንድናውቅ ያስችለናል። እነዚህ ባሕርያት የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ባሕርይ ይወክላሉ። እርሱ ሁልጊዜ ነበረ፤ በቁጥር ስምንትና ዘጠኝም ይህ ባሕርይ በግልጽ ሁኔታ ለኢየሱስ ተመድቦለታል።

«አልፋና አሜጋ እኔ ነኝ፣ መጀመሪያውና መጨረሻው፤ ያለውና የነበረው የሚመጣውም፣ ሁሉን የሚችል ጌታ ይላል። እኔ የሁሉን፣ ወንድማችሁ ደግሞ የሆንሁ፣ በመከራና በመንግሥት እንዲሁም በኢየሱስ ክርስቶስ ትዕግሥት ባልንጀራችሁ የሆንሁ፣ ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ምስክርነት ጳጥሞስ ተብላ በምትጠራ ደሴት ላይ ነበርሁ። በጌታ ቀን በመንፈስ ነበርሁ፣ ከኋላም እንደ መለኮት ያለ ታላቅ ድምፅ ሰማሁ፤ እንዲህ ሲል፡- አልፋና አሜጋ፣ ፊተኛውና ኋለኛው እኔ ነኝ፤ የምታየውንም በመጽሐፍ ጻፍ፣ በእስያም ላሉት ሰባት ቤተ ክርስቲያናት ላክ፤ ወደ ኤፌሶን፣ ወደ ሰምርና፣ ወደ ጴጥራጥ፣ ወደ ትያጥሮን፣ ወደ ሰርዴስ፣ ወደ ፊላድልፍያ፣ ወደ ሎዶቅያም። ራእይ 1፡8-11።»

ቃላት ኢየሱስን በቀይ ቀለም የሚያትም መጽሐፍ ቅዱስ ያላቸው ሰዎች፣ በስምንተኛውና በአሥራ አንደኛው ቁጥሮች የሚናገረው ኢየሱስ እንደሆነ ያውቃሉ። በእነዚያ ቁጥሮች ኢየሱስ ራሱን “ያለው፣ የነበረው፣ የሚመጣውም ጌታ” ብሎ በመግለጽ፣ ከአብ ጋር ተመሳሳይ የሆነውን ዘላለማዊ ባሕርይ እንዳለው ያሳያል፤ እንዲሁም ኢየሱስ “ሁሉን ቻይ” እንደሆነ ደግሞ ይጨምራል።

በራእይ መጽሐፍ መጀመሪያ ላይ፣ ይህም መጽሐፍ እርሱ የኢየሱስ ክርስቶስ ራእይ መሆኑን የሚገልጽ ሲሆን፣ ኢየሱስ በመጀመሪያ የሚናገረው ነገር እርሱ አልፋና አሜጋ መሆኑ፣ እንዲሁም አብ እንደ ሆነ እርሱ ደግሞ ዘላለማዊ መሆኑ እና እርሱ ደግሞ ሁሉን የሚችል አምላክ መሆኑ ነው። የእግዚአብሔር ባሕርይ ገጽታዎች በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ከኢየሱስ የተነገሩት የመጀመሪያ ቃላት ናቸው። እነዚህ ገጽታዎች እስካሁንም ስለ አምላክነት የነበረውን መጀመሪያውን አቋም ለሚከላከሉ አድቪንቲስቶች ቀጥተኛ የመሰናከያ ድንጋዮች ናቸው። እነርሱ አብ ልጁን ያመጣበት አንድ ጊዜ ነበረ ብለው ያምናሉ።

መጽሐፈ ራእይ መጨረሻ ከመጽሐፈ ራእይ መጀመሪያ ጋር ይስማማል።

የክርስቶስ ሁለተኛ መምጣት የመለኮት ገለጻን ይከተላል። በምዕራፍ 4 ያለው ውስጥ የመጽሐፍ መጨረሻ ከመጽሐፍ መጀመሪያ ጋር እንዲስማማ እናገኛለን፤ በዚህም ቁጥር አሥራ ሁለት የሁለተኛውን መምጣት በመጥቀስ ከምዕራፍ አንድ ቁጥር ሰባት ጋር ይመሳሰላል።

እነሆም፣ ፈጥኜ እመጣለሁ፤ ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው እከፍለው ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር ነው። እኔ አልፋና አሜጋ ነኝ፣ መጀመሪያውና መጨረሻው፣ ፊተኛውና ኋለኛው። ትእዛዛቱን የሚያደርጉ ብፁዓን ናቸው፤ በሕይወት ዛፍ ላይ ሥልጣን ይኖራቸው ዘንድ፣ በደጃችም ወደ ከተማይቱ ይገቡ ዘንድ። በውጭ

ግን ውሾችና አስማተኞች፣ ዝሙት አድራጊዎችና ነፍሰ ገዳዮች፣ ጣዖት አምላኪዎችም፣ ውሾችንም የሚወድና የሚያደርግ ሁሉ አሉ። እኔ ኢየሱስ፣ ለእናንተ እነዚህን ነገሮች በቤተ ክርስቲያናት ውስጥ ለመመስከር መልእክጌን ልኬአለሁ። እኔ የዳዊት ሥርና ዘር ነኝ፣ የሚያበራውም የንጋት ኮከብ። መንፈስና ሙሽራይቱም፣ ና ይላሉ። የሚሰማም፣ ና ይበል። የሚጠማም ይምጣ። የሚፈቅድም ሁሉ፣ የሕይወትን ውኃ በነጻ ይውሰድ። ራእይ 22፡12-17።

ስለ ሁለተኛው ምጽአት ከጠቀሰ በኋላ፣ ኢየሱስ በራእይ መጽሐፍ ምዕራፍ አንድ እንደተደረገው ራሱን አልፋና አሜጋ መሆኑን ያስታውቃል። ከዚያም መንፈስ ለአብያተ ክርስቲያናት የሚለውን የሚሰሙትንና የማይሰሙትን መለያ ይጨምራል። መልእክቱን ለዮሐንስ በገብረኤል እንደላከ በመግለጽ፣ በመጀመሪያው ምዕራፍ በቁጥር አንድ እስከ ሦስት የተገለጸውን የመገናኛ ሂደት ይጠቅሳል።

ከዚያም በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ ላይ ለጻፎችና ለፈሪሳውያን የተናገረውን የመጨረሻ መግለጫ እንደገና ይመለሳል። በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ለ“ዘመኑ መጨረሻ ቀናት” ያሉትን መልስ በመስጠት፣ አይሁድ በእነርሱ “የመጨረሻ ቀናት” ማስተዋል ያልቻሉትን ነገር በመግለጽ፣ የቃል በቃልና የመንፈሳዊ እስራኤል ሁለቱንም መጨረሻዎች አንድ ላይ ያገናኛል። እርሱ የዳዊት ሥር (መጀመሪያ) እና ዘር (መጨረሻ) መሆኑን ይናገራል። የዳዊትና የጌታው ጉዳይ ኢየሱስ ከክርክር ፈላጊ አይሁድ ጋር የተናገረው የመጨረሻ ንግግር ነበር፤ ይህም እንደ ፊላዴልፍያ ቤተ ክርስቲያን መልእክት ራሳቸውን አይሁድ ነን የሚሉ ነገር ግን ያልሆኑትን ሰዎች፣ በዘመኑ መጨረሻ ላይ የሚሰጠውን የመጨረሻ አዋጅ ይወክላል።

እነሆ፣ የሰይጣን ምክራብ የሆኑትን፣ አይሁድ ነን የሚሉ እንጂ ያልሆኑትን፣ ውሾችም የሚናገሩትን፣ እነሆ፣ መጥተው በእግሮችህ ፊት እንዲሰግዱ፣ እኔም እንደ ወደድሁህ እንዲያውቁ አደርጋቸዋለሁ። የትዕግሥቱንም ቃል ስለ ጠበቅህ፣ እኔ ደግሞ በምድር ላይ የሚኖሩትን ለመፈተን በዓለም ሁሉ ላይ ሊመጣ ከሆነው የፈተና ሰዓት እጠብቅሃለሁ። ራእይ 3፡9፣ 10።

በቅዱሳን እግር ሥር የሚሰግዱት ከጌታ አፋ የተተፉ ሎዶቅያውያን አድቤንቲስቶች ናቸው።

“በቅዱሳን እግሮች ፊት የሚሰግዱት (ራእይ 3፡9) በመጨረሻ እንደሚድኑ ታስባላችሁ። በዚህ ነገር ግን ከእናንተ መለየት አለብኝ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ይህ ወገን ራሳቸውን አድቤንቲስቶች ብለው የሚናገሩ እንደነበሩ እና ከእምነት እንደወደቁ፣ ‘የእግዚአብሔርንም ልጅ ለራሳቸው ዳግመኛ እየሰቀሉ ለውርደትም እየዳረጉት’ እንደሆኑ አሳዩኝ። እናም የእያንዳንዱን እውነተኛ ባሕርይ ለመግለጥ ገና ሊመጣ ባለው ‘የፈተና ሰዓት’ ውስጥ፣ እነርሱ ለዘላለም እንደጠፉ ያውቃሉ፤ በመንፈስ ጭንቀትም ተጥለቀልቀው በቅዱሳን እግሮች ፊት ይሰግዳሉ።” Word to the Little Flock, 12.

እንደ መጽሐፍ ቅዱስና እንደ የትንቢት መንፈስ፣ በቅዱሳን እግር ሥር የሚሰግዱ ሰዎች የሰይጣን ምክራብ አባላት ናቸው። አይሁድ ነን ይላሉ፣ ነገር ግን አይደሉም። ጻድቃን አድቤንቲስቶች በፊላዴልፊያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተነግሮላቸዋል። መቶ አርባ አራት ሺህዎቹ ፊላዴልፊያውያን ናቸው፤ እናም አይሁድ ነን የሚሉ ነገር ግን ያልሆኑት ለአዲቅያውያን ናቸው። በ“የመጨረሻው ዘመን” ሁለት ዓይነት ታማኝ ሰዎች አሉ፤ እነርሱም መቶ አርባ አራት ሺህዎቹና ሰማዕታት የሆኑት ናቸው። ከሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ምንም ነቀፋ የሌለባቸው ሁለት ብቻ ናቸው። አንደኛይቱ ፊላዴልፊያ ሲሆን ፈጽሞ የማይሞቱትን የምትወክል ናት፤ ሌላይቱም ሰምርና ሲሆን ታማኝ ሰማዕታትን የምትወክል ናት። ሰማዕታቱና የማይሞቱት፣ ሰምርናና ፊላዴልፊያ፣ ከሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት መካከል የተሰጣቸው መልእክት ከነቀፋ ነጻ የሆነላቸው ብቸኞቹ ናቸው። ሆኖም ግን፣ ሁለቱም አይሁድ ነን የሚሉ ነገር ግን ያልሆኑትን ሰዎች ሊጋፈጡ ተገደው ነበር። ይህም እንዲህ ነው፤ ሁሉም በ“የመጨረሻው ዘመን” በተመሳሳይ ሁኔታዎች የሚገናኙ የአንዲት ቤተ ክርስቲያን አባላት ስለሆኑ፣ አንዱ ክፍል በደሙ ለመመስከር የተመደበ ሲሆን በመለወጥ ተራራ ላይ በሙሴ የተወከለ ነው፤ ሌላው ክፍል ግን ፈጽሞ ባልሞተው በኤልያስ የተወከለ ነው።

ለሰምርና ቤተ ክርስቲያንም መልአክ እንዲህ ብለህ ጻፍ፤ መጀመሪያውና መጨረሻው፣ ሞቶም ዳግመኛ ሕያው የሆነው፣ ይህን ይላል፤ ሥራህንና መከራህን ድህነትህንም አውቃለሁ፤ ነገር ግን ባለጠጋ ነህ፤ አይሁድ ነን የሚሉትንም እንጂ ያይደሉትን፣ የሰይጣን ምክራብ የሆኑትን፣ ስድባቸውን አውቃለሁ። ልትቀበለው ካለብህ መከራ ምንም አትፍራ፤ እነሆ፣ ትፈተኑ ዘንድ ዲያብሎስ ከእናንተ አንዳንዶቹን ወደ እስር ቤት ሊጥል ነው፤ ለአሥር ቀንም መከራ ይሆንባችኋል፤ እስከ ሞት ድረስ ታማኝ ሁን፣ እኔም የሕይወትን አክሊል እሰጥሃለሁ። ራእይ 2፡8-10።

ኢየሱስ የሰምርናን ቤተ ክርስቲያን እጅግ አስከፊ ሁኔታዎች ሲገልጽ፣ “ነገር ግን አንተ ባለጠጋ ነህ” ሲል አንድ ብቻ አዎንታዊ አስተያየት ያደርጋል፤ በዚህም ከሰይጣን ምክራብ አባላት ጋር፣ እነርሱ ባለጠጋች አይደሉም በማለት ልዩነት ያሳያቸዋል። በራእይ መጽሐፍ ውስጥ አድቪንቲስቶች ሆነው ራሳቸውን ባለጠጋች ነን ብለው የሚያስቡ፣ ነገር ግን እንዲሁ ያልሆኑት፣ አይሁድ ነን የሚሉ ነገር ግን ያልሆኑት አይሁድ ናቸው—ምክንያቱም እነርሱ ሎዶቅያውያን ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስቶች ናቸው።

በራእይ መጽሐፍ መክፈቻ ውስጥ መለኮት በሦስት አካላት እንደቀረበ ይታያል፤ በመጽሐፉም መጨረሻ ኢየሱስና መንፈስ በቀጥታ ተጠቅሰዋል፤ ነገር ግን አብ አልተጠቀሰም። ይህ ግን ምንም አይለውጥም፤ ምክንያቱም “መስመር በመስመር” የሚለው መርህ፣ ከመጀመሪያው በመጨረሻው የሚታየውን ማብራራት ጋር ተጣምሮ፣ አብ በራእይ የመጨረሻ ቁጥሮች ውስጥ እንዳለ እንዲታወቅ ያስገድዳል፤ ምክንያቱም እርሱ በመጀመሪያዎቹ ቁጥሮች ውስጥ አስቀድሞ በዚያ እንዳለ ታውቋል። ይህ ከዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ አንድ የተለየ አይደለም፤ በዚያ ዮሐንስ መንፈስን በቀጥታ አይለይም፤ ነገር ግን መንፈስ በዚያ እንዳለ ይገባል፤ ምክንያቱም “በመጀመሪያ” የሚለው ንግግር ለመጀመሪያ ጊዜ በተጻፈ ጊዜ መንፈስ በዚያ ነበርና። በምዕራፍ አንድ ያለው የዮሐንስ የወንጌል ምስክርነት “በመጀመሪያ” በሚለው በዚያው ቃል ይጀምራል።

“መጀመሪያው” ትንቢታዊ ምልክት ነው፤ እናም መስመር በመስመርን ጨምሮ በትንቢታዊ መመሪያዎች መሠረት ሊመዘን ይገባዋል። የሙሴ መጀመሪያ፣ የዮሐንስ ወንጌል መጀመሪያ ነው፤ እርሱም ደግሞ የራእይ መጽሐፍ መጀመሪያ ነው፤ እንዲሁም የራእይ መጽሐፍ ፍጻሜ ደግሞ ነው። ከእነዚያ አራት መስመሮች መካከል በሁለቱ ውስጥ ሦስቱም የሰማያዊው ሦስትነት አካላት ተለይተው ተገልጠዋል፤ በአንዱ መስመርም (የዮሐንስ ወንጌል) መንፈስ ሊጎድል ይችላል፤ በአራተኛውም መስመር አብ ይጎድላል፤ ነገር ግን ሲያንድ ጊዜ ሲሰበሰቡ ሦስቱም መለኮታዊ አካላት በአራቱም መስመሮች ውስጥ ተወክለው ይገኛሉ።

ክርስቶስ አብን ለማሳወቅ መጣ፣ መንፈስ ቅዱስም ወልድን ለማሳወቅ መጣ። ሦስቱም ዘላለማዊ መሥዋዕቶችን አቀረቡ። አብ ዓለምን እጅግ ስለ ወደደ ኢየሱስን ሰጠ፤ ኢየሱስም ዓለምን እጅግ ስለ ወደደ፣ የፈጠራቸውን ሰዎች ሥጋ ለዘላለም በራሱ ላይ ለመውሰድ ተስማማ። ፈጠራ ራሱ የፍጥረቱ ክፍል ለመሆን በመምረጡ የተገለጠው መስጠት ምንኛ ያለ መስጠት ነው? የአምላክነት ሦስተኛው አካል ራሱን ሰጠ፤ ምክንያቱም ሰው ተብሎ በሚጠራው የተፈጠረ ፍጥረት ውስጥ በዘላለም ሁሉ ለመኖር ስፍራውን ተቀብሏል።

ምናልባት በዚህ ምክንያት ነው መንፈስ ቅዱስ ደጋግሞ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ምልክቶች ጋር የሚያያዝ። እርሱ ከሰው ፍጥረት ጋር የሚኖር የአምላክነት አካል ነው። ስለዚህ፣ በቅዱሳን መጻሕፍት ውስጥ ያሉ የመንፈስ ቅዱስ ምልክቶች ከአብዛኛው ጊዜ በላይ መንፈስ ቅዱስንም ወይም የሰውን ዘር ሊወክል በሚችል ምልክት ይገለጣሉ። በመጀመሪያ መንፈስ በውኃዎች ላይ ይንቀሳቀስ ነበር።

እርሱም እንዲህ አለኝ፡- ያየኸው ውኃ፣ ጋለሞቲቱ የተቀመጠችበት፣ ወገኖችና ብዙ ሕዝቦችና አሕዛብና ልሳናት ናቸው። ራእይ 17፡15።

ሙሴ በሠራው መቅደስ ውስጥ ለሠራተኞቹ ይከተሉት ዘንድ በተለይ በዝርዝር ንድፍ ያልተሰጠለት የቤት ዕቃ ብቻ ባለ ሰባት ቅርንጫፍ መቅረዝ ነበረ። መቅረዙ ሰብአዊነትን ከመለኮት ጋር የተዋሃደ መሆኑን ይወክላል። ስለዚህ የመቅረዙ ንድፍ በመቅደሱ ውስጥ ሰዎች አስተዋጽኦ ያደርጉበት ዘንድ የተተወ ብቸኛው እቃ ነበረ። ክርስቶስ በመካከላቸው የሚመላለስባቸው ሰባቱ መቅረዞች ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት መሆናቸው ተለይተው ተገልጦታል፤ ነገር ግን መቅረዙ መንፈስ ቅዱስን የሚወክል በዘይት ይመገብ ነበር። እንዲሁም ለብርሃን ነበልባሉን የሚያቆዩ የሻማዎቹ ጥጥሮች የዓለም ብርሃን ሆኖ የሚያበራውን የክርስቶስን ጽድቅ የሚወክሉ ከካህናቱ ያገለገሉ ነጭ የበፍታ ልብሶች የተሠሩ ነበሩ። የእግዚአብሔር ሕዝብ የዓለም ብርሃን ናቸው፤ ነገር ግን ያ ብርሃን የሚመገበው በመንፈስ ቅዱስ ዘይት ብቻ ነው። በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ በተገለጸበት መግለጫ ሰዎች ጋር ብዙ ጊዜ የተያያዘ ነው።

ከዙፋኑም መብረቆችና ነጎድጓዶች እንዲሁም ድምፆች ይወጡ ነበር፤ በዙፋኑም ፊት ሰባት የእሳት መብራቶች ይነዱ ነበር፤ እነርሱም ሰባቱ የእግዚአብሔር መናፍስት ናቸው። ራእይ 4፡5።

እዚህ ሰባቱ መብራቶች “ሰባቱ የእግዚአብሔር መናፍስት” መሆናቸው ተገልጿል፤ ሆኖም ሰባቱ የመቅረዝ መቆሚያዎች ሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት መሆናቸው ተነግሮናል።

በቀኝ እጄ ያዩኝቸው የሰባቱ ከዋክብት ምሥጢርና ሰባቱ የወርቅ መቅረዞች፤ ሰባቱ ከዋክብት የሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት መላእክት ናቸው፤ ያዩኝቸውም ሰባቱ መቅረዞች ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። ራእይ 1፡20።

ሰባቱ መቅረዞች ሁለቱም ሰባቱ መናፍስት ናቸው፤ እነርሱም የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ናቸው።

እኔም ተመለከትሁ፤ እነሆም፡ በዙፋኑ መካከል፤ በአራቱም ሕያዋን ፍጥረታት መካከል፤ በሽማግሌዎቹም መካከል፤ እንደ ታረይ ያለ በግ ቆሞ ነበር፤ ሰባት ቀንዶችና ሰባት ዓይኖች ነበሩት። እነርሱም ወደ ምድር ሁሉ የተላኩ ሰባቱ የእግዚአብሔር መናፍስት ናቸው። ራእይ 5፡6።

ሰባቱ ቀንዶችና ሰባቱ ዓይኖች ደግሞ ወደ ምድር ሁሉ የተላኩ መንፈስ ቅዱስ ናቸው፤ ክርስቲያንም ሲጠመቅ ወደ ምድር ሁሉ የተላከ ነው። ምክንያቱም በአብ፣ በወልድ፣ በመንፈስ ቅዱስም ስም ተጠመቀ። በእሑድ ሕግ ቀውስ ሰማዕታት ላይ፤ እንዲሁም ከ1844 ጀምሮ በዘመናዊቱ መንፈሳዊ እስራኤል ውስጥ በእምነት ሞተው በሚቆጠሩት ሁሉ ላይ በተነገረው በረከት ውስጥ፤ ለቀብራቸው የሚገባውን የምስጋና ቃል የሚሰጠው መንፈስ ነው፤ “አዎን”፣ “ከድካማቸው ያርፍ” ብሎ ሲናገር፤ ሕይወታቸውን እስኪያኖሩ ድረስ በድካማቸው ሁሉ ጊዜ ከእነርሱ ጋር ስለነበረ ነው።

ከሰማይም አንድ ድምፅ እንዲህ ሲል ሰማሁኝ፡- ጻፍ፤ ከእንግዲህ ጀምሮ በጌታ የሚሞቱ ሙታን ብጹዓን ናቸው። አዎን፤ መንፈስ ይላል፤ ከድካማቸው ያርፍ ዘንድ፤ ሥራቸውም ይከተላቸዋል። ራእይ 14፡13።

ሲሳይ መጽሐፈ ራእይን መጨረሻና መጀመሪያ፣ የመጽሐፍ ቅዱስን መጀመሪያ፣ እና የዮሐንስ ወንጌልን መጀመሪያ በማሰብ ላይ፣ የአምላክነት ሦስቱ አካላት ሁሉ እንደተወከሉ እናገኛለን፤ ሆኖም አብ በዚያ አለ፣ “መስመር በመስመር ላይ” የሚለውን መተግበሪያ መሠረት በማድረግ። ወልድም እርሱን አልፋና አሜጋ ብሎ ሲለይ በዚያ አለ።

ሰብአዊነት ከመለኮት ጋር የተዋሐደበት ውህደት የመንፈስ ቅዱስና የሰው ልጅ ውህደት መሆኑን ብንገነዘብ፣ የመንፈስ ቅዱስ ምልክቶች ከሰው ልጅ ምልክቶች ጋር ለምን እንደተጣመሩ ከዚያ ልንረዳ እንችላለን። ይህን አመለካከት በአእምሮአችን ይዘን፣ ብዙ ጊዜ ስንናገርባቸው ወደ እነዚያ ሁለቱ “በመጀመሪያ” እንመለሳለን።

በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ። ምድርም ቅርጽ የሌላትና ባዶ ነበረች፤ ጨለማም በጥልቁ ፊት ላይ ነበረ። የእግዚአብሔርም መንፈስ በውኃው ፊት ላይ ይንቀሳቀስ ነበር።

እግዚአብሔርም፡- ብርሃን ይሁን አለ፤ ብርሃንም ሆነ። እግዚአብሔርም ብርሃኑን መልካም እንደ ሆነ አየ፤ እግዚአብሔርም ብርሃኑን ከጨለማው ለየ። ዘፍጥረት 1፡1-4።

በመጀመሪያ ቃል ነበረ፤ ቃሉም ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ፤ ቃሉም እግዚአብሔር ነበረ። እርሱ በመጀመሪያ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ። ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነውም ሁሉ አንዳች ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም። በእርሱ ሕይወት ነበረ፤ ሕይወቱም የሰዎች ብርሃን ነበረ። ብርሃኑም በጨለማ ይበራል፤ ጨለማውም አላገኘውም። ዮሐንስ 1፡1-5።

እነዚህን ሁለት ምስክሮች የ“በመጀመሪያ” በመጠቀም፤ ሁሉን የፈጠረው እግዚአብሔር ቃል ደግሞ ሕይወቱን ሰጠ፤ ምክንያቱም “በእርሱ ሕይወት ነበረች” እና ሕይወቱም የሰዎች “ብርሃን” ነበረች። የተፈጠረ ሰው “ብርሃን” የፈጣሪው ጽድቅ ነው። የፈጣሪው ጽድቅ በመቅደሱ ውስጥ ባሉት መብራቶች ውስጥ ያለው ጥጥ ነው።

በጥሩ በፍታ፤ ንጹሕና ነጭ እንድትለበስ ተፈቀደላት፤ ምክንያቱም ጥሩ በፍታው የቅዱሳን ጽድቅ ነው። ራእይ 19፡18።

ወልዋሎውን የሚያቃጥል ዘይት በአማኙ ሕይወት ውስጥ ያለውን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ይወክላል። በመጀመሪያ ምድር ጨለማ ነበረች ብርሃንም አልነበረም። ከዚያም ኢየሱስ ለሰዎች ብርሃን እንዲሆን በእርሱ ውስጥ ያለችውን ሕይወት ሕይወቱን ሰጠ።

በምድርም ላይ የሚኖሩ ሁሉ፤ ስማቸው ከዓለም መሠረት ጀምሮ በታረደው በግ የሕይወት መጽሐፍ ውስጥ ያልተጻፈ፤ እርሱን ይሰግዱለታል። ራእይ 13፡8።

ኢየሱስ ለሰው ዘር መሥዋዕት ሊሆን በመረጠ ጊዜ፤ ሰዎች ብርሃን እንዲኖራቸው ሕይወቱን ሰጠ። በእነዚህ ሁለት ክፍሎች እንደሚታየው፤ ብርሃን ሲገባ ሁልጊዜ ያ ብርሃን በብርሃንና በጨለማ፤ በቀን ልጆች ወይም በሌሊት ልጆች እንደሚወከሉ ሁለት ወገኖች አምላኪዎችን ያፈራል።

ነገር ግን እናንተ፤ ወንድሞች ሆይ፤ ያ ቀን እንደ ሌባ እንዲደርስባችሁ በጨለማ ውስጥ አይደላችሁም። ሁላችሁ የብርሃን ልጆችና የቀን ልጆች ናችሁ፤ እኛ የሌሊት ወይም የጨለማ አይደለንም። 1 ተሰሎንቄ 5፡4, 5።

የቀኑ ልጆች ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያላቸውን ቅርብ ዘላለማዊ ግንኙነት ስናውቅ፤ የእግዚአብሔር ልጆችና የመንፈስ ቅዱስ ምልክቶች ለምን እንዲህ በቅርብ የተዛመዱ እንደሆኑ መረዳት እንችላለን። በራእይ የመጨረሻው ክፍል ውስጥ፤ ኢየሱስን አልፋና አሜጋ ሆኖ እናያለን፤ በመስመር ላይ መስመር በማድረግ አብን እናያለን፤ መንፈስ ቅዱስም የራሱን የመጨረሻ ምሳሌያዊ መግለጫ እየሰጠ ነው፤ ምክንያቱም የጥንት ቅዱሳን ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ እንደተነሱ ተናገሩአልና። በዘፍጥረት ውስጥ ስለ ራሱ የሰጠው የመጀመሪያ መግለጫ፤ በውኃዎች ላይ ሲንቀሳቀስ፤ ወይም በሰው ልጆች ላይ ሲንቀሳቀስ መሆኑን ያመለክተዋል፤ ስለ ራሱ የመጨረሻ መጠቀሱም እንዲህ ነው።

መንፈስና ሙሽራይቱም፤ ና ይላሉ። የሚሰማም፤ ና ይበል። የተጠማም ይምጣ። የሚፈቅድም ሁሉ የሕይወትን ውኃ በነጻ ይውሰድ። ራእይ 22፡17።

ከመጀመሪያው እስከ ፍጻሜው ድረስ መንፈስ ቅዱስ ከሰው ዘር ጋር በተያያዘ መልኩ ተለይቶ ይገለጣል፤ ምክንያቱም የቀኑ ልጆች መለኮትና ሰብአዊነት የተቀላቀሉበትን አንድነት ይወክላሉና። ጳውሎስ እንዲሁም ኢሳይያስ ሰዎች ዕቃዎች መሆናቸውን ይገልጣል፤ በመቅደሱም ውስጥ ያሉት ቀንዲሎች ፈትሎ የሚቀመጥባቸው ዕቃዎች ነበሯቸው። እንዲሁም የክርስቶስ ጽድቅ የሆነውን ብርሃን ለማሳየት የሚያስፈልገውን ነዳጅ ለማቅረብ ዘይት ወደ ዕቃዎቹ ይወርድ ነበር። እኛ ከእግዚአብሔር ቃል መጀመሪያ

እስከ ፍጻሜ ድረስ እንደ ተለየ፣ እንዲሁም በትንቢት መንፈስ ጽሑፎች ውስጥ በግልጽ እንደ ተገለጸው፣ የመለኮት ሦስተኛ አካል የሆነው የመንፈስ ቅዱስ ዕቃዎች ነን።

በአድቮንቲዥም መጀመሪያና መጨረሻ የተፈጸመው በሁለተኛው መልአክ መልእክት ውስጥ ሁለት የተለዩ መልእክቶች አሉ፤ አንዱ ለቤተ ክርስቲያን ሌላውም ለዓለም ነው።